

V E R S L A G

**Van de besloten Politieke Markt Warmtenet,
gehouden op dinsdag 5 april 2016
te 20.45 uur**

V E R S L A G

Van de besloten vergadering van de raad der gemeente Hengelo (O), gehouden op dinsdag 5 april 2016 te 19.30 uur

Voorzitter: O.J. Fiechter

Griffier: L.F. Nijland

Spreekers namens de fracties: R. Kok/VVD; J. Vis/CDA; M. Hollander/PvdA; M. ten Barge/D66; J. Evers/GroenLinks; F. van Grouw/SP; A. Doornbos/BurgerBelangen; R. Spenkelink/BurgerBelangen; E. Alkema/ChristenUnie; S. Horsthuis/Lijst Horsthuis.

Ambtelijke adviseurs: J. Eshuis/Directeur; R. Frank; F. van Eldik; J. Nijenhuis; R. Hofman, H. Wolsink en I. Nijhuis.

Aanwezig is de wethouders: M.J.H. Elferink

2019231 - Voortgang Warmtenet

De **Voorzitter**: Dames en heren, wij gaan beginnen.

Net zoals de vorige keer beginnen we deze politieke markt openbaar en vraag ik of er nog insprekers zijn. Dat is niet het geval, dus dan mogen de deuren dicht.

De heer **Van Grouw** (SP): Voorzitter! Mag ik toch nu we nog een beetje openbaar zijn, wat zeggen over die openbaarheid in het openbaar?

De **Voorzitter**: Nee want het debat over de beslotenheid, dat hadden wij besloten ... loopt hebben wij een besluit.

De heer **Van Grouw** (SP): Dan is het wel bijzonder dat er weer insprekers mogen komen. Dat is dan ook bijzonder. Nou ja ik vraag me dan af waarom er wel insprekers zouden mogen komen

De **Voorzitter**: Dat kan ik u zeggen, dat komt door het reglement van orde wat u heeft vastgesteld.

Hierbij is deze raadsvergadering dus besloten en gaan wij eerst besluiten over de beslotenheid. Heeft iemand nog de behoefte daar iets over zeggen? Dan kunnen we dat gelijk vaststellen.

De heer **Van Grouw** (SP): Dan wilde ik datgene wat ik wilde zeggen dan wel in beslotenheid zeggen.

Ik wilde toch wel het statement maken dat ik al blij ben dat het collega na een goede inhoudelijke discussie, waarin veel zaken gewisseld zijn, heeft ingestemd: laat het even bezinken en laten we een aparte

Politieke Markt houden om een reactie te geven.

En ik wil hier vooral mijn teleurstelling uitspreken over het feit dat we een politieke partij in Hengelo hebben die wel de inhoud tot zich wil nemen maar vervolgens als gevraagd wordt om daar een oordeel over te geven verstek laat gaan. Want normaal gesproken wordt hier natuurlijk amper nieuwe, geheime informatie gewisseld maar wordt gevraagd: hoe heeft u de zaken die u gehoord hebt, die zij mede gehoord hebben, hoe hebt u die gewogen. En dat wordt geweigerd en ik vind dat in een democratie eigenlijk een heel ernstig vergrijp. Als zij principieel hadden willen zijn, hadden ze gewoon geen van de geheime bijeenkomsten moeten gedogen en zeker de afgelopen keer niet. En nu weigeren ze gewoon om hun mening te geven. Ik vind dat eigenlijk niet te pas komen en misschien zelfs laf.

De heer **Kok** (VVD): Dit betoog van de SP wordt door de VVD onderschreven. De heer Van Grouw, die maait het gras voor onze voeten vandaan. Want wij hadden exact hetzelfde willen zeggen. Ook naar onze beoordeling geeft het geen pas dat je eerst de geheime informatie tot je neemt, om vervolgens, net als de heer Van Grouw ook al zegt, tot conclusies te komen en tot een beoordeling te komen. Met veel poeha de keutel intrekt, met veel vlag vertoon het schip uitstapt. Ik vind dat een hele kwalijke politiek.

De **Voorzitter**: Zij hebben uiteraard dat recht, zolang zij zich binnen de regels houden. Maar uw oordeel is ook helder.

De heer **Van Grouw** (SP): Aangezien zij niet hier zijn om dit met hen te delen, lijkt mij dit een gepaste plek om dit te delen

De **Voorzitter**: Dan wil ik toch even de handen zien voor beslotenheid van deze sessie politieke markt. Wie is daarvoor?

Ja dat is voldoende, dank u wel.

Dan gaan wij

De heer **Kok** (VVD): Voorzitter! Ik weet niet of dit genotuleerd wordt, of dat dit in het verslag wordt opgenomen. Ik wil eerst melding maken dat de VVD ook deze keer, net als de vorige keer vindt: het hoeft niet allemaal in beslotenheid, mag dat best openbaar en de situatie die ik de vorige keer ook heb meegemaakt is dat er zich een situatie gaat ontwikkelen die in andere gemeenten al *comme il faut* zijn, die al voorkomen. In die zin blijf ik me erover verbazen dat we hier achter gesloten deuren moeten vergaderen. De optie van 'ja, ik wil eerst nog even twee dingen zeggen' dat is het in mijn ogen absoluut niet.

Net wat ik zeg, het is gewoon *common sense*, in andere gemeenten doet zich dezelfde situatie voor als wij in terecht zijn gekomen. Wat mij betreft en ik blijf erbij, ik wil ook graag dat het wordt genotuleerd, dit hoeft allemaal niet achter gesloten deuren. De VVD is voor openheid, openbaarheid. Juist deze discussie moet in openbaarheid plaats hebben. Ik snap het college natuurlijk wel, want het is een dramatische situatie waarin we terecht zijn gekomen. Ik snap het wel maar ik zeg hierbij nu, en dat is toch mijn punt van orde, het college zal een keer door die zure appel heen moeten eten en of dat nu is of over een paar weken, als het besluit openbaar wordt.

De **Voorzitter**: Ik hoor niet echt een orde punt maar

Overigens we hebben net voor beslotenheid gestemd over dit, dat geldt ook hier voor.

Dan had de heer Hollander wel een punt van orde? Nee.

Ik heb twee opmerkingen nog eventjes.

Het verslag van de vorige bijeenkomst ligt inmiddels bij de griffie ter inzage en daar heeft u tot ongeveer maandag voor om dat in te zien en met wijzigingsvoorstellen te komen. En als dat niet zo is dan wordt het vastgesteld. Dan is er vanuit het college nog een memo gekomen over Warmtenet en daar is ook geheimhouding opgelegd. Net zoals met het hele stuk moet dat nog bekrachtigd worden in de gemeenteraad van de 19de (uit mijn hoofd) maar dan weet u dat dat er aan komt.

Dan ben ik door mijn rijtje mededelingen heen. We gaan vandaag bij het college weer ophalen, dus we gaan vandaag naar fracties toe om te kijken wat is nu de richting die we het college willen meegeven om de onderhandeling in te zetten.

Goed. Welke fractie mag ik dan het woord geven om te beginnen? De heer van Grouw van de SP.

De heer **Van Grouw** (SP): Ja, dank u wel voorzitter.

Ik heb ook de memo even gelezen, zojuist nog. En ik heb daaruit gelezen dat eigenlijk scenario 1, Warmtenet met een backbone in samenwerking met Alliander en Ennatuurlijk, dat het erop lijkt dat die nog iets beter is geworden. Volgens mij stond er anderhalf miljoen beter in het resultaat en werd er ook het bedrag 1,2 miljoen genoemd. Met een paar mitsen en maren, er moest een klap op worden gegeven in de provincie. Kunt u straks toelichten hoe zeker deze bedragen zijn?

Dan naar de scenario's die geschetst zijn. Als SP zien we eigenlijk twee reële scenario's. Het eerste scenario is het Warmtenet met backbone en in samenwerking met Alliander en Ennatuurlijk. Dat was scenario 1.

Het tweede reële scenario is scenario 3, ik zal het nog even toelichten; Warmtenet van de gemeente zonder een backbone en met hout gestookte kachels.

De andere twee; stoppen, helemaal stoppen en één keer ruim 21 miljoen verlies pakken, maar ook het verdergaan met de backbone zonder dat daar bij anderen betrokken zijn, dus zonder partners, zijn voor de SP geen begaanbare paden. Als ik dan kijk naar het bod dat is uitgebracht door Alliander en Ennatuurlijk voor scenario 1, dan zit daar een goed stukje in. Dat is de beperkte deelname van de gemeente in de structurele BV's die overblijven, de leverings BV en de transport BV. Ook wat betreft duurzaamheid is dit natuurlijk verreweg de beste optie. Maar in zijn geheel is het bod voor scenario 1, van Alliander en Ennatuurlijk veel te mager. Men zit, wat mij betreft, voor een dubbeltje op de eerste rang. De deelname in de ontwikkel BV van de beide partners is heel gering, het risico ligt eigenlijk alleen bij de gemeente en ook is het huidige bod in geld veel te laag voor de zaken die men uiteindelijk overneemt. Alle ondernemersrisico's zijn er door de beide partners, wat misschien wel een beetje een vreemd woord is in deze context met een dergelijk bod, uitgehaald. Er blijkt uit het bod ook niet dat men enige maatschappelijke verantwoordelijkheid wil nemen. Eigenlijk is het een minachting van de warmtebrief van minister Kamp, VVD-minister Kamp. Ik heb die warmtebrief nog een keer goed gelezen, interessant ook voor

de VVD, denk ik. Als de benodigde afschrijvingen in scenario 1 niet substantieel verbetert - en met substantieel bedoel ik toch zeker enige miljoenen - dan gaan we misschien toch liever voor scenario 3, waarbij de duurzaamheid van het geheel wat minder is, de risico's een klein beetje hoger zijn, ook al blijkt uit het laatste stukje volgens mij wel weer dat ze weer wat lager zijn geworden. Maar waarbij vooral de benodigde afschrijving over verschillende jaren kan worden uitgesmeerd en waarbij we misschien ook nog door subsidie het resultaat positief kunnen beïnvloeden.

De heer **Ten Barge** (D66): (interruptie) De heer Van Grouw noemt wat minder, ik wil er even op wijzen dat niet wat minder is maar dat het een kwart minder is dan bij optie 1. Dat is dus niet 'wat minder' maar 'heel veel minder'.

De heer **Van Grouw** (SP): Goede correctie, meneer Ten Barge maar dan moet de wethouder me even helpen. Ik heb het niet helemaal meer voor de kop staan maar volgens mij is het risico naar 0,6 miljoen gedaald en staat die andere nog iets boven de twee, en was het in de vorige memo die we tot gisteren kenden, andersom.

Blijft dat ik het bod in geld wat dat betreft te laag vind. Nou moet ik even zoeken waar ik gebleven was. Wat ons betreft: college, ga verder onderhandelen over scenario 1, maar houd in gedachten en misschien ook wel richting de partners waarmee je onderhandelt dat voor de SP ook scenario 3 een begaanbare weg zou kunnen zijn.

Ga ook eens wat energie steken in scenario 3 om te zien of de resultaten daar misschien nog wat verbeterd kunnen worden. U gaat er in de laatste memo ook al wat op in, maar kijk daar gewoon nog eens goed naar. Ik had in het stuk dat ik had voorbereid gezegd: zorg dat het substantieel verbetert, enige miljoenen, maar dat zit er natuurlijk al wel een stukje in. Want het is al 2 miljoen verbeterd. Dus wat mij betreft hoeft het ook weer niet helemaal weggezuiverd te worden. Maar volgens mij kan het nog steeds beter. Dat er nu wat verbeterd is, komt niet door meer inzet door Ennatuurlijk en Alliander maar puur door subsidies van anderen.

De heer **Hollander** (PvdA): (interruptie) Toch even een vraag over die weging van variant 1 ten opzichte van variant 3. Want ik ben het met u eens dat het bod van Alliander en Ennatuurlijk mij ook zwaar teleurstelt. Laten we daar helder over zijn. Als je die twee zoals het nu op papier staat vergelijkt dan zijn ze als het gaat om de afboeking nagenoeg gelijk. De risico's zijn bij variant 3 alsnog fors groter en de duurzaamheids-

opbrengst is fors lager. Dan snap ik niet hoe u dan tot de redenering komt, maar toch is variant 3 voor ons een heel serieuze optie.

De heer **Van Grouw** (SP): Dan moeten we toch nog even kijken, want ik had bij het laatste schijfje in gedachten dat de risico's wat lager waren geworden bij variant 3 maar daar kan de wethouder misschien straks wat over zeggen. Dat is het nadeel als je op het laatste moment een memo tot je neemt die je niet helemaal uit je hoofd kent. Dat laten we de wethouder noemen. Ik vind vooral het voordeel voor de gemeente in scenario 3 zitten in het feit dat je gefaseerd kunt gaan afschrijven. Dus dat je niet in één keer een heel groot stuk hoeft te gaan pakken. Je bent dan ook echt afhankelijk van wat er op dat moment in onze algemene reserve zit, dus hoeveel kunnen we doen en hoeveel herstel moeten we vooral in de komende jaren gaan doen. Vandaar dat ook mijn oproep aan het college vooral stevig onderhandelen over scenario 1, maar houd scenario 3 wel in gedachten, probeer dat ook nog wat te verbeteren. Maar als scenario 1 niet duidelijk verbetert, kijk dan heel kritisch: moeten we niet toch naar 3, zeker met in het achterhoofd die afschrijving en hoeveel herstel je dan ook moet gaan doen in een aantal jaren. Hoeveel herstel je ook moet gaan hebben.

De **Voorzitter**: Ja, dank u wel. Naar wie mag ik dan? De heer Alkema.

De heer **Horsthuis** (Lijst Horsthuis): Klein vraagje voorzitter, wat betreft de tijd want in de onderhandelingen hadden we niet zoveel tijd meer over om de onderhandelingen te voeren.

De **Voorzitter**: Volgens mij voor 12 mei, maar dat zien we straks, als u dat straks in uw termijn vraagt kan het college daar straks antwoord op geven.

De heer **Kok** (VVD): Is dit dan het einde van de eerste termijn want dan wil ik graag nog reageren op de woorden. Ik heb de heer Van Grouw nog laten uitspreken dus, want ik ben ook blij dat we met elkaar in gesprek zijn, laat dat voorop gesteld zijn, dat we hier vanavond bijeen zitten in deze zaal. Ik hoop ook dat we met de fracties onder elkaar tot een goed gesprek komen. In die zin wil ik graag reageren op de woorden die de heer Van Grouw zegt. In de eerste plaats verbaast het mij een beetje dat hij zegt dat 'Alliander en Ennatuurlijk voor een dubbeltje op de eerste rang willen zitten', dat zijn zijn woorden. Dat verbaast mij niet, dat is het uitgangspunt: één van de uitgangspunten van Alliander en Ennatuurlijk om zaken te gaan doen met Warmtenet Hengelo, dat staat

in de stukken, is een gezond rendement. Op dit moment, alles wat voorgelegd wordt op het gebied van rendement is gebaseerd op subsidies. En het zijn de subsidies die alles moeten gaan dragen, dus in die zin; ja meneer Van Grouw het moet voor u geen verrassing zijn, dat voor een dubbeltje op de eerste rang willen zitten. Daar zal nog meer subsidie bij moeten wil optie 1 haalbaar zijn. Dan wil ik ook graag reageren, want ik ben blij met de woorden van de heer Van Grouw dat hij optie 3 noemt en in het verlengde hiervan, want dit zijn schuivende panelen, wat dat aangaat is het goed dat we als fracties bijeen zitten nu. De VVD is voorstander van, uiteindelijk, optie 4, geen misverstand. De vorige keer heb ik al gezegd dat wij neigen naar 3 en een half, ergens tussen 3 en 4 in, maar ik ga heel graag mee.

De Voorzitter: Komt u wel tot een vraag aan de heer Van Grouw en niet een heel betoog met en 'wat is daarop uw reactie?' Gaat u verder.

De heer Kok (VVD): Maar het is wel in de redenering van de heer Van Grouw waar ik me nu bevind, want dat de VVD dan bereid is om extra inspanning uit te laten oefenen om uit te zoeken wat de heer Van Grouw ook vraagt, over detaillering van optie 3. Dus meneer Van Grouw, wat vindt u daar van?

De heer Van Grouw (SP): Het scheelt inderdaad zo meteen misschien in de eerste termijn van de VVD.

U heeft herhaald wat ik heb gezegd dat scenario 3 nog niet uit beeld moet verdwijnen om twee redenen. Het is op dit moment een reëel scenario en het is ook een stukje druk richting Alliander en Ennatuurlijk. Ik ben het ook met u eens dat het openingsbod natuurlijk het minimale is. U heeft de vorige keer ook al gezegd dat dit soort bedrijven per definitie onbetrouwbaar zijn, ik hoop dat dat nog ergens op de band staat. Dat het daarom goed is dat we hier in beslotenheid kunnen zeggen 'waar ligt voor ons de rek zonder dat deze bedrijven dat tot zich kunnen nemen en niet van te voren weten tot hoever ze moeten gaan om het toch te kunnen halen?'. Want hoe je het ook wendt of keert, ook als zij een hoger bedrag bieden is het nog steeds een winstgevend bedrag. Dus ze moeten ergens de knip gaan leggen: tot zover durven we te gaan met de risico's die we lopen en de winst die we halen. En die ligt, wat ons betreft, nog iets verder dan wat er nu op tafel ligt.

De heer Alkema (ChristenUnie): Vanaf het begin dat Warmtenet loopt hebben we altijd gezegd, warmte mag ons wat kosten en duurzaamheid mag ons wat kosten. Dat is altijd ons vertrekpunt geweest maar achteraf

zijn de druiven natuurlijk wel verschrikkelijk zuur als je dan nu ziet wat dan de afschrijving is. Dan is het een wijs besluit om te zeggen 'hoe gaan we dan nu verder?'. Wat ons betreft past het wel bij optie 3, zoals ook de SP die al aangeeft: niet in één keer afschrijven zoals optie 1 maar in meerdere jaren. Om diverse redenen: het weerstandsvermogen, de afschrijving, de mogelijkheden van beheer. Want ook inderdaad de gedachte dat beide partijen voor een dubbeltje op de eerste rang zitten kwam inderdaad ook bij ons op. Helemaal geen risico, dat ze ons kunnen krijgen voor een euro of voor niks dat ging ons toch wel heel erg ver. Daar zouden wij niet in willen deelnemen, wat dat betreft sluiten we bijna naadloos aan bij de SP. We zouden toch ook heel graag optie 3 nader uitgewerkt willen zien. Wat kost dat dan in een aantal jaren. Wat zijn de opties, is dat 10 jaar, is dat 15 jaar of is dat 5 jaar. Wat ons betreft mag dat best in een aantal jaren zijn, dat geeft dan ook de druk naar Alliander en naar Ennatuurlijk om toch met een beter openingsbod te gaan komen. Want zij beginnen natuurlijk de onderhandelingen zo goedkoop mogelijk, natuurlijk dat zou ik ook doen. Dus dan is het de kunst aan het college of aan het ambtelijk apparaat om te proberen zo hoog mogelijk te scoren. En dan dit als optie 3, als een echt volwaardige alternatief, uitgewerkt achter de hand te hebben.

De heer Horsthuis (Lijst Horsthuis): Dank u wel voorzitter.

Ook ik zou gaan voor scenario 1 bij voorkeur en daarnaast scenario 3. Scenario 4, stoppen, is geen optie. Dat heb ik altijd al verkondigd, dat kost handen vol geld. Stekker eruit betekent genoegdoening voor wat partijen, dat gaat 31 miljoen kosten. Daar moeten we niet voor willen gaan.

Bij scenario 1 en 3 hebben wij de mogelijkheid om ons geld terug te verdienen. Optie 3 vind ik dat we serieus, dat is net al eerder gezegd, moet onderzocht worden. Gefaseerd afschrijven lijkt heel aardig maar het afschrijven in één keer dan zijn we er ook van af. Dat kost inderdaad extra eigen vermogen maar ik denk dat dat financieel gezien heel zorgvuldig moet zijn in de toekomst. De ruimte die we dan plotseling zouden hebben is weg. Dat hebben we uitdrukkelijk gezien in de presentatie in de vorige vergadering.

Maar ik vind scenario 3 onderzoeken ook een optie omdat het inderdaad druk zet op de partijen. De SP zei het net inderdaad al, als ik kijk naar de terugverdientijd die is dermate lang dat het misschien best een serieuze optie wordt op het moment dat partijen, Ennatuurlijk en Alliander, niet met iets beters over de brug komen. Voor mij is er qua inhoudelijkheid niet zo ontzettend veel gewijzigd aan de vorige discussie die we

gehad hebben dus ik wil het graag hierbij laten.

Mevrouw **Doornbos** (BurgerBelangen): (interruptie) Ik ben geen woordvoerder maar ik dacht dat er maar drie voorstellen lagen, namelijk 1, 2 en 3. 1 was namelijk Alliander en Ennatuurlijk, 2 was houtkachels en 3 was stoppen. In de laatste memo stonden er maar drie.

De heer **Horsthuis** (Lijst Horsthuis): 1 was doorgaan met de twee partijen, 3 was de houtkachels, 4 was stoppen en 2 was onder eigen beheer hetzelfde doen als wat we nu bij 1 doen met andere partijen.

De **Voorzitter**: Dank u. Misschien kan het college daar, als u daar in uw termijn nog om vraagt, antwoord op geven.

Dan hebben we de heer Horsthuis gehad, u was daarmee klaar. Dan gaan we naar de heer Hollander.

De heer **Hollander** (PvdA): Ja, dank u wel voorzitter.

Het blijft wel een ingewikkeld dossier en ik ben ook wel blij dat we wat tijd genomen hebben om het nog eens even rustig te laten bezinken. Voorzitter, laat ik voorop stellen dat het eerste bod van Alliander en Ennatuurlijk, mij vies tegenvalt, ook ten opzichte van de inschattingen. We hadden rekening gehouden met een afboeking van een aantal miljoenen, dat wisten we. Maar toch, de bedragen die nu op tafel liggen qua afboeking zijn ook mijn fractie fors tegen gevallen. Maar we zijn wel in de situatie waarin we op dit moment zitten. Ik wil ook nog wel aangeven dat we al een aantal jaren in die situatie zitten. Alleen weten we het pas nu, het is niet een situatie die in de afgelopen jaren, de afgelopen twee jaar is ontstaan.

De heer **Kok** (VVD): (interruptie) Mag ik de heer Hollander er wel erop wijzen dat de VVD al jaren waarschuwendende signalen afgeeft over de ontwikkeling die nu plaatsvindt. Dus met andere woorden: we hebben het voorspeld, het had u duidelijk kunnen zijn

De heer **Hollander** (PvdA): De Piet Paulusma van deze raad heeft gesproken, maar laat ik ook helder zijn. Ook in 2012 waren er natuurlijk al heel forse investeringen gedaan en ook als je in 2012 was gestopt, ben ik er van overtuigd dat het financiële plaatje er niet significant anders uit had gezien dan het er nu uitziet. Hoe pijnlijk ook.

De heer **Kok** (VVD): Tot 2012 stond er slechts 3,5 miljoen op de begroting, op de teller. Er werd gesproken over andere

bedragen maar op dat moment stond er slechts 3,5 op teller dus het geeft geen pas om zo er op te reageren.

De heer **Hollander** (PvdA): Ik ben geen bedrijfseconoom, de heer Kok ook niet. Maar ik ben er inmiddels wel achter dat simpelweg kijken wat er op een teller staat niet voldoende is om te kunnen doorgronden hoe de financiële situatie van Warmtenet eruit ziet. Dus daar ga ik mij ook niet aan wagen.

De heer **Kok** (VVD): Want ik erger me aan het bagatelliseren van dit soort zaken. Op dat moment was al duidelijk dat dit soort investeringen onverantwoord waren, daar hebben wij ook duidelijk op gewezen. Dat is in de raad aan de orde geweest, het is tijdens de politieke markten, toentertijd nog commissievergaderingen, aan de orde geweest, dus ik neem hier geen genoegen mee.

De heer **Hollander** (PvdA): Laat ik daar twee dingen over zeggen. We zijn op dat moment uitgegaan van de informatie die op dat moment op tafel lag en dat was de informatie dat wij op dat moment geen financiële risico's liepen en dat we op ieder moment nog konden stoppen. Daar heeft de PvdA fractie, toen een jaar of anderhalf geleden anders bleek, ook als eerste gezegd: hier moet een onderzoek naar komen hoe dit precies is gekomen en hoe het kan dat die informatie op dat moment en op die manier op tafel lag. Ik vind dat wij ook op dat moment hadden mogen vertrouwen op de informatie die wij op tafel hadden liggen. En punt twee is dat ik ervan overtuigd ben dat als toen wel de analyses gemaakt zouden zijn zoals die nu gemaakt zijn, er dan ook een fors min bedrag zou staan dus dat we dan ook verlies hadden moeten nemen. Dus als we dat eerder hadden gedaan ook, maar ook dan was de strop miljoenen geweest.

Voorzitter! Nogmaals, het gaat om een weging van de 4 opties. Over optie 4 kan ik kort zijn: stoppen is geen optie; financieel een veel te fors negatief verhaal dat we op dit moment niet kunnen dragen. Dus geen optie. Optie 2 is, wat ons betreft, ook geen optie, uitgangspunt van de PvdA was risico's beperken, marktpartijen hierbij trekken. Dat waren belangrijke uitgangspunten. Daar voldoet optie 2 niet aan, dus dat is voor ons ook geen optie om serieus te overwegen. Nog los van het feit dat 'ie financieel fors onvoordeliger is dan opties 1 en 3. De weging, wat ons betreft, gaat dan ook tussen de opties 1 en 3. Ik maakte net al een interruptie op de heer Van Grouw, nu even de afweging. Als je kijkt, financieel, netto contante waarde zit dicht tegen elkaar aan. Het risico zover ik het heb begrepen, maar ook ik heb één keer die memo doorgelezen en dan is het lastig om

die gegevens boven tafel te krijgen. Hebben we nog steeds de beleving dat de risico's bij optie 3 fors groter zijn dan de risico's bij optie 1, als het anders is dan hoor ik dat graag van het college straks. De duurzaamheidsopbrengst was voor de PvdA-fractie toch ook nog een belangrijk aspect en is bij optie 1 fors beter dan bij optie 3. Dat betekent dat wat ons betreft het zaak is om optie 1 nadrukkelijk uit te onderhandelen met de partijen. Met daarbij wel gezegd hebbende dat het openingsbod, en zo beschouw ik het ook maar, ons vies tegenvalt. Dat dus wat ons betreft nog wel forse druk op de houtgestookte ketels moet om uiteindelijk tot een verbeterd resultaat te komen. Maar goed dat zullen we moeten afwachten, dan zitten wij ook niet aan tafel. Maar dat zal wat ons betreft het ene deel van de opdracht zijn aan het college. Het tweede deel van de opdracht is het punt over de ontwikkel BV en de participatie daarin. De gemeente die voor 90% participeert in toch wel een risico-dragende ontwikkeling. Zo zien wij het voor het komende jaar, twee jaar. Wij vinden echt - en daar sluit ik aan bij de heer Van Grouw - dat daar ook het ondernemersrisico een rol zou moeten spelen. Dus dat ook die ondernemingen, Alliander en Ennatuurlijk, hun nek zouden moeten uitsteken om ook daar serieus met en ook met ondernemingsrisico in te participeren. Dat zou echt tot andere aandelenverhouding in die ontwikkel BV moeten leiden.

De heer **Van Grouw** (SP): (interruptie) Mag ik de heer Hollander wat vragen?

U noemt dat ondernemersrisico en dat die beide partijen daar best iets meer in zouden kunnen laten zien. Vindt u ook niet - u zit in één kabinet met de VVD en minister Kamp heeft in een uitstekende warmtebrief gezegd, dat ziet er goed uit - dat het ook in dat in dat licht eigenlijk heel vreemd is dat dat soort bedrijven geen positieve signalen afgeven over het deelnemen in een warmtenet? Ook in die warmtebrief, warmtevisie van minister Kamp, toch als 'zeer innovatief, heel bijzonder, moeten we gaan' en zo omschreef.

De heer **Hollander** (PvdA): Ik zit hier in één coalitie met de SP en niet in een coalitie met de VVD, laat ik dat even helder maken, Maar goed, ik snap wel wat uw punt is. Ik had ook in die zin gehoopt op een andere opstelling van die bedrijven. Mijn vertrouwen in de markt heeft daarmee ook al weer een knauw gekregen. Ik vind ook dat we moreel appel zouden moeten doen op basis van die, gelukkig heel goede, warmtebrief van dit kabinet. Ik ben overigens wel blij dat u dat zo'n warm hart toedraagt, meneer Van Grouw.

De **Voorzitter**: Ik hoor dat meneer van Grouw aanstuurt op een coalitie hier.

De heer **Van Grouw** (SP): Ja, ik ga zo ook aan de VVD vragen wat zij van die warmtevisie van minister Kamp vinden.

De **Voorzitter**: Ja dank u wel. U mag een vraag stellen aan de heer Hollander en niet aan de heer Van Grouw. Dan gaan we naar de volgende spreker, de heer Vis van het CDA.

De heer **Vis** (CDA): Voorzitter, ik sta al een half uur te zwaaien, staat de beamer er tussen.

Ik zal het dan verder ook kort houden. Wij blijven bij de mening die wij de vorige keer ook hebben gegeven, zeker na het voortreffelijk technisch beraad dat we gisteren hebben gehad; zeer informatief. Onze voorkeur gaat uit naar alternatief 1, een belangrijk punt daarbij is dat de hele activiteit, het echt ondernemen wordt overgeheveld naar marktpartijen. De heer Van Grouw zei het zo straks al, als ik het goed begrepen heb, dat bedrijven per definitie onbetrouwbaar zijn.

De heer **Van Grouw** (SP): (interruptie) Dat waren niet mijn woorden, dat waren woorden van meneer Kok in de vorige politieke markt.

De heer **Vis** (CDA): Oh, u citeerde de heer Kok? Dat is een interessante opmerking dat de heer Kok bedrijven per definitie onbetrouwbaar vindt.

De **Voorzitter**: Dat is een uitlokking richting de heer Kok, dus ik geef hem even de mogelijkheid te reageren.

De heer **Kok** (VVD): De woorden van onbetrouwbaarheid heb ik nooit in mijn mond genomen. Ik heb het wel gehad over dat er spanning is tussen de samenwerking tussen Alliander en Ennatuurlijk maar de bedrijven op zich heb ik niet als onbetrouwbaar betiteld. Absoluut niet, dat woord heb ik niet in de mond genomen.

De heer **Vis** (CDA): Sorry voorzitter, dat was kennelijk een wat vrije interpretatie van wat ik hoorde maar ik hoorde het wel. Ja soms noemen ze dat selectief luisteren maar in dit geval was dat niet zo.

Dus alternatief 1 heeft de voorkeur omdat dan de activiteit, het ondernemen neergelegd wordt bij bedrijven die daar ervaring in hebben. Alternatief 3, op zich zelf of als je puur naar de financiële cijfers kijkt, is dat wel aantrekkelijk maar de organisatie, het markten, het ondernemen blijft bij de gemeente en ik dacht dat we de afgelopen

jaren toch wel gezien hadden dat dat mede door politieke inspraak, nogal eens een moeizame affaire is als een overheid gaat ondernemen, dus ik denk dat dit soort activiteiten toch beter bij het bedrijfsleven kunnen liggen. Met een nauwe band, en dat hebben we gisteravond ook gehoord, 5% deelname van de gemeente. Ander punt bij variant 3 waardoor wij ook nog steeds een voorkeur geven aan variant 1, is dat bij 3 er grote onzekerheid is ten aanzien van het behalen van de milieunormen. En een belangrijk punt is tot nu toe niet genoemd, het stond wel in de stukken die we vandaag hebben kunnen lezen, is dat de geloofwaardigheid in de richting van voor ons belangrijke partijen, namelijk het rijk, de provincie, grote bedrijven waar we dan mogelijk mee gaan samenwerken dan wel zeer ongeloofwaardig wordt. Dus de geloofwaardigheid krijgt daar toch wel een flinke duw. Onze voorkeur is variant 1, er is gesproken over niet optimale onderhandelingsresultaten, maar daarom is het ook nog een onderhandeling. Ik wens dan ook het college veel succes met het onderhandelen en vooral het scherp onderhandelen.

Dan is er één punt waar dit alternatief ook nog goed scoort en dat zie je ook aan de hoeveelheid subsidies die er zijn - ik acht de mogelijkheid ook groot dat er nog voldoende te halen is - dat is in het kader van de duurzaamheid. Met dit project en met deze aanpak kan de gemeente toch wel een groot aandeel verwerven in wat zij moeten doen en verzeilen we mogelijk niet in de discussies hoeveel windmolens of zonneparken we moeten aanleggen om in de komende vier, vijf jaar, want die verplichting ligt bij de gemeente, om daar aan te voldoen. Wij zeggen alternatief 1 en goed dooronderhandelen.

De heer **Ten Barge** (D66): Bij D'66 zijn er ook twee opties overgebleven, dat waren 1 en 3. Verschil zit daar wel in, en als ik het mis heb word ik graag gecorrigeerd, dat als je het hebt over een soort verhouding, dan heb je het bij optie 1 over 4 windturbines vergelijking en bij 3 een kwart. Dus qua duurzaamheidsfactor is het echt wel een stuk minder. En daarbij, daar heb ik verder niemand over gehoord; bij variant 1 heb je nog te maken met ruim 2 miljoen aan subsidiemogelijkheden die je bij variant 3 niet hebt. Over die anderhalf miljoen achtergestelde lening die wordt omgezet en je hebt het over 0,6, 6 ton aan BOWEN subsidie. Dat is ook een overweging die je zeker moet meenemen. Ik begreep zelfs dat je bij variant 1, als je al die subsidies includeert, ook financieel gezien een lichte voorkeur overhoudt voor variant 1. Die factoren samen, als je het hebt over

duurzaamheid en over financiën dan gaat onze voorkeur dus ook sterk uit naar 1. Ik kan me wel voorstellen dat je in de onderhandeling optie 3 openhoudt, want dat kan strategisch zijn. Dan hebben we het over dat punt en ook over die 90% risico voor de gemeente, daar hebben we ook sterk onze twijfels over dus die twee varianten willen we wel meenemen voor de onderhandelingen.

De heer **Evers** (GroenLinks): Dank u wel voorzitter. Ook ik heb de afgelopen twee weken gelukkig goed kunnen gebruiken om uitgebreid met mijn fractie te overleggen, dat helpt. Ik kan gelukkig melden dat ik kan blijven bij het standpunt dat ik de vorige keer ook heb ingebracht. Dat betekent dat voor ons duurzaamheid echt voorop staat en optie 1, dat is echt buiten kijf, dat is de optie waar we voor moeten gaan. Dat je dan in de onderhandelingen met bedrijven natuurlijk nog een hele slag te maken hebt, dat is logisch. Dat zij laag inzetten met een laag bod: logisch. Dat je dan optie 3 in de achterzak houdt, zeker in het gesprek met de bedrijven, dat vind ik een heel goede insteek. Maar wat ons betreft hoeven we nu niet nog uitgebreid energie te steken in het uitwerken van optie 3. Want dat is voor ons een niet wenselijke optie. Dit is een besloten vergadering dus daar kunnen we gerust zeggen dat optie 3 als onderhandelingsmechaniek gebruiken uiteraard met de bedrijven, maar laten we daar nu niet heel veel energie in gaan steken en tijd verliezen om dat uit te werken. Belangrijk uitgangspunt was ook: laat het ondernemersrisico bij de ondernemers en dat is met deelname in het netwerkbedrijf en het leveranciersbedrijf prima aangegeven met 5%,. Voor ons geldt dat die 90% in het ontwikkelbedrijf voor de gemeente echt te hoog is. Dat moeten we omlaag zien te krijgen. Dat is een veel te hoog ondernemersrisico voor ons als gemeente. Belangrijk ander punt is ook de 11 miljoen afschrijving. Ik ben het helemaal eens met de SP en de PvdA dat we moeten zien dat we onze verliezen toch terug weten te dringen, dus daar steviger inzetten op een hoger bod eigenlijk van Ennatuurlijk en Alliander. Wat er dan nog rest als verlies wat ons betreft niet in één keer afschrijven, maar doe dat meerjarig. Dat geeft ons toch lucht in de komende jaren, want je kan wel in één keer je hele hebben en houwen weggeven aan deze afschrijving maar er zou nog maar meer aan tegenvallers kunnen komen en dan heb je niks meer de komende jaren. Er is de vorige keer ook al gezegd dat de bedrijven daar niet zo happig op zijn, om die afschrijving te faseren, omdat zij het hele netwerk in één keer willen overnemen en in eigendom willen hebben. Maar ik zou toch willen aandringen op onderhandelingen in

deze om daar meer uit te kunnen halen. Kortom we gaan voor optie 1. De resterende 11 miljoen of wat daar nog minder van blijft hopelijk, meerjarig afschrijven en een lager ondernemersrisico in het ontwikkelbedrijf is wat ons betreft de richting die we moeten gaan. Dank u wel.

De heer **Spenkellink** (BurgerBelangen):

We gaan ook in eerste instantie voor optie 1. We hebben ook rekening gehouden met duurzaamheidsaspecten, de financiële consequenties, de zeer dynamische energiemarkt met de vraag of we ons daar voor 100% op moeten richten als gemeente met de financiële risico's en financiële consequenties voor de gemeente, en dus ook voor de inwoners van Hengelo. Daarnaast vragen we wel het college om ook zoals door meerdere partijen gezegd is, het percentage van onze risico-dragende 90% in de ontwikkelings-BV, om die nader te onderhandelen. Met daarbij de vraag aan het college: hebben we überhaupt nog onderhandelingsruimte op dit moment, gezien het tijdspad dat geschilderd is? Men heeft het allemaal over voor een dubbeltje op de eerste rang willen zitten, maar wat is het Warmtenet volgens het college waard wat we hebben op dit moment? Hoe staat het college überhaupt ten opzichte van de positie van Warmtenet en wat wil het college zelf met het Warmtenet? Volgens mij heb ik het dan wel heel kort samengevat.

De heer **Kok** (VVD): Dank u wel. Ik begin met een citaat. 'Warmtenetten worden weggegooid geld.' Dat is een citaat. Dat heb ik niet verzonnen, maar dat is een krantenkop in de krant van 17 maart jongstleden geschreven door Trouw. Ik zou iedereen eens willen adviseren dat artikel te lezen. Het is ook te googelen, het is op te zoeken via internet. Maar het is luid en duidelijk 'Warmtenetten worden weggegooid geld'. Als het nou een uitspraak was van de Telegraaf, dan kan iedereen nog zeggen 'je moet alles niet geloven wat er in de krant staat', maar met Trouw kan ik adviseren.

Ik hoor de collegepartijen en ook de voormalig collegepartijen noemen: alternatief 1 is het beste. Ja, dank je de koekoek, ze kunnen niet anders dan dat zeggen. Maar ik blijf erbij dat het niet haalbaar is. Namelijk Alliander en Ennatuurlijk hebben van meet af aan gesproken over dat ze uitsluitend zaken gaan doen bij een gezonde rendementseis. Het gaat om een gezonde rendementseis. Die gezonde rendementseis kan alleen worden verkregen als er een goed bod op tafel ligt. Ja, als Hengelo veel gaat betalen of iemand moet heel veel subsidie willen geven, of de provincie moet erbij instappen. We hebben inmiddels al begrepen dat de provincie aanvankelijk - zo was hun uitgangspunt - ze

zouden subsidie verlenen en ze zouden partner worden in het project. Tot op een bepaald moment de provincie besloot: nee, we willen toch geen partner worden.

De heer **Horsthuis** (Lijst Horsthuis): (interruptie) Voorzitter, ik denk dat de VVD best wel een punt heeft maar valt ook in herhaling als we praten over partnership. Ik bedoel dat de reden dat ze dat niet doen waarschijnlijk inderdaad heeft te maken met risico's. De vraag die ik stellen wil eigenlijk en dat is de reden dat ik niet mee ben gegaan met wat er nu gaande is, dat wij op het moment dat je de stekker eruit trekt, dus optie 4, dan is het dus 31 miljoen. In mijn optiek is de terugverdien mogelijkheid bij alle opties die we bespreken of het nou 1 of 3 is, is in ieder geval vele malen beter dan de stekker eruit trekken. Dat betekent ook dat ik best wel in de kantlijn mij kan vinden enigszins in de opmerking dat Warmtenet misschien wel weggegooid geld zal zijn. Maar we hebben al 31 miljoen weggegooid als we de stekker er op dit moment eruit trekken. Dus vindt de VVD niet dat we eigenlijk met pijn in ons hart, dat we eigenlijk gewoon door moeten gaan en dat we inderdaad moeten gaan voor optie 3 omdat eigenlijk alles al achter de rug is? Het is een gepasseerd station; 31 miljoen kost het namelijk als je de stekker eruit trekt. Dat is toch de ratio waarvan ik denk dat de VVD die zou moeten betrachten.

De heer **Kok** (VVD): Er is geen vraag gesteld, maar ik wil er wel op ingaan. Het uitgangspunt van de VVD is inderdaad: onze primaire optie is de stekker eruit. Maar we zitten in een gegeven situatie, we zijn al vooruit gelopen, we hebben al investeringen gedaan, plannen zijn uitgewerkt. Wij zitten thans in de fase van redden wat er te redden valt. In die optie, dat heb ik net ook al aangegeven, in de tweespraak met de SP, dat ik nu ook blij ben dat er wat beweging in zit want politiek gezien is alternatief 4 niet haalbaar, dat weet ik ook. Dat zal het nooit halen in de raad. Maar ik proef nu wel dat alternatief 3, dat dat te bestuderen is en als u zegt van, de minst slechte

De heer **Hollander** (PvdA): Voorzitter!

De **Voorzitter**: De heer Kok was nog aan het antwoorden op de heer Horsthuis, als hij dat antwoord afmaakt kan daarna de heer Hollander iets vragen.

De heer **Kok** (VVD): Dan zeg ik de minst slechte oplossing na alternatief 4, is alternatief 3 en dan zult u in de VVD een partner kunnen vinden, als we daar een raads-meerderheid voor zouden kunnen krijgen.

De **Voorzitter**: Goed, vervolgvraag van de heer Horsthuis

De heer **Horsthuis** (Lijst Horsthuis): De vervolgvraag is: als ik de stukken goed bestudeerd heb, en ik heb de getallen ook niet meer allemaal in mijn hoofd zitten, dat, en dan heb ik het dus niet over duurzaam, maar puur rationeel: risico's bij optie 1 zijn kleiner dan bij optie 4. Met andere woorden, we kunnen wel kiezen voor houtkachels maar optie 1 is nog steeds, ook rationeel, puur op basis van financiën, dat is de reden dat ik die vraag stelde. Met andere woorden, waarom kies je dan niet voor 1 want dat kost namelijk minder dan optie 4.

De heer **Kok** (VVD): Optie 1 is niet haalbaar want die onderhandelingen lopen nog en ik verzeker u, ik voorspel u, dat die onderhandelingen zoals die op dit moment op tafel liggen, dat Alliander en Ennatuurlijk daar niet op in zullen stappen. Nog afgezien van een paar factoren die daarbij nog in discussie zijn en Ennatuurlijk wil wat dat betreft...

De heer **Horsthuis** (Lijst Horsthuis): Mag ik het college vragen om die vraag zo meteen te beantwoorden, want daar gaat het om.

De **Voorzitter**: Dat mag, dan gaan we nu naar de heer Hollander, want die had nog een vraag aan de heer Kok.

De heer **Hollander** (PvdA): Voorzitter, ik hoorde meneer Kok net zeggen: optie 4, nu stoppen met Warmtenet, dat gaat nooit een politieke meerderheid opleveren en is daarmee niet haalbaar. Stel je voor, en dat is mijn vraag aan de heer Kok, dat de VVD de realisatie van optie 4 tot een meerderheid zou kunnen maken. Dat toch een deel van de raad daar vóór zou zijn. Zou de VVD fractie op dit moment dan kiezen op dit moment, onder de huidige omstandigheden voor optie 4?

De heer **Kok** (VVD): Wij hebben van meet af aan, nee ik moet zeggen sinds 2012 heeft de VVD het standpunt ingenomen dat wij met een project bezig zijn dat niet haalbaar is. In die zin zeggen wij nog steeds, op dit moment met wat er ook gebeurt, we lopen al verder het moeras in. Ik heb in het verleden al eens genoemd 'een danspartij op drijfzand'. Ook nu zeg ik weer: het is inmiddels geen dansen meer, we lopen al verder het moeras in. Voor mij is het uitgangspunt: redden wat er te redden valt.

De **Voorzitter**: De heer Hollander, vervolgvraag.

De heer **Hollander** (PvdA): Nou ja de vraag die ik stelde en dan wil ik graag een ja of nee van de VVD: had de VVD op dit moment, ervan uitgaande dat er eventueel een politieke meerderheid voor zou komen, want u verschuift zich nu achter de rest van de raad. Doe dat niet, dan gaan wij ook naar andere opties kijken. Maar mijn vraag is stel nou dat de meerderheid min één zou zeggen optie 4, zou de VVD dan wel of niet meegaan op dit moment, onder de huidige omstandigheden voor optie 4, ja of nee?

De heer **Kok** (VVD): Volmondig, driewerf ja! Uiteraard, ik vind het een beetje een open deur die wordt voorgelegd aan de VVD.

De heer **Hollander** (PvdA): Nog even afsluitend, dan constateer ik dus hier dat de VVD nog altijd bereid is om 21 miljoen euro af te boeken, door de plee te spoelen, extra te bezuinigen in deze stad, om uw gelijk te krijgen.

De heer **Kok** (VVD): Nee, nee, nee, dan interpreteert u mijn woorden verkeerd. Weliswaar gaan wij verlies lijden, ja dat gaan wij. Maar dat is het gevolg van het beleid, dat is het gevolg van de keuzes die tot nu toe in meerderheid in de raad zijn gemaakt. Ik zeg alles wat er op dit moment gebeurt maakt het alleen maar erger. We moeten redden wat er te redden valt. Dat is ons uitgangspunt.

De **Voorzitter**: Ik wil graag door, dus eerst de heer Ten Barge.

De heer **Ten Barge** (D66): Ik heb toch ook het idee dat de heer Kok er nu omheen draait. Want hij blijft zeggen ook de minst slechte optie is 3 ná 4. Maar als je de financiën erbij pakt dan kost optie 4 het meeste geld, dus ik snap zijn hele betoog niet.

De heer **Kok** (VVD): Ho eens even, we hebben het hier over een beleid, we hebben het hier over een projectaanpak en ik kijk niet alleen naar het geld. Het is niet alleen het financiële, het is veel meer de risico's die we lopen, het perspectief dat wij absoluut niet zien. Wat uitsluitend tot gevolg zal hebben dat het verlies alleen maar verder op zal lopen als het zich verder ontwikkelt. Ik ga niet kijken van ik heb vier alternatieven, het kleinste verlies in het alternatief dus ik moet voor 1 kiezen, ammehoela. Zo is de redenering niet.

De heer **Ten Barge** (D66): U kiest voor de variant waarvan u zeker weet dat het het meeste geld kost, dat is volstrekt onlogisch.

De heer **Kok** (VVD): Het spijt mij dat ik niet goed mijn bedoeling over kan brengen, dat ik niet goed het begrip kan overbrengen. Het gaat niet alleen om het geld. Het gaat niet alleen om het kleinste risico, het gaat erom wat gebeurt er op dit moment, wat is de visie, wat is de ontwikkeling van dit project. Als wij doorgaan, nogmaals we moeten allemaal in een glazen bol kijken, we weten uiteindelijk natuurlijk niet hoe het zich ontwikkelt. Ik voorspel u wel dat de olie-prijzen heel laag blijven, twee weken geleden toen we hier over spraken was de olieprijs veertig euro en achteventig cent, hij was gisteren vijfendertig euro en achtenzestig cent, hij is alleen nog maar aan het dalen. Wat dat betreft we hebben het ook tijdens het technisch beraad gehad over de ontwikkeling van gasprijzen en het rendementspercentage dat daaraan gekoppeld moet worden om een gezond rendement erop te krijgen. Ik zal niet al te ver hier op in gaan.

De **Voorzitter**: Dat is een heel uitgebreid antwoord op een korte vraag.

De heer **Kok** (VVD): Maar dat is wel een antwoord als reactie op de heer Ten Barge

De **Voorzitter**: Dan had de heer Horsthuis nog een vraag.

De heer **Horsthuis** (Lijst Horsthuis): Het zijn allemaal heel vage woorden. Als we puur kijken naar de ratio, u zei net kijk niet alleen naar het geld, kijk naar de risico's. De risico's zijn beschreven, stekker eruit 21 of 31 miljoen, ik weet niet precies wat het juiste getal is, 31 miljoen in mijn optiek als je echt de stekker er uit trekt. De risico's staan in de stukken, die zijn weliswaar geheim, we hebben het net gehad over anderhalf miljoen twee miljoen, 6 ton, bedenk maar, er zitten een paar verschillen in. Dat zijn allemaal cijfers, dus met andere woorden, het zijn vage bewoordingen. Hij heeft gezegd: we lopen steeds verder in het drijfzand. Terwijl exact duidelijk is dat er geen drijfzand is. We hebben in drijfzand gezeten, dat geef ik toe. We hebben inderdaad een hopeloos probleem gecreëerd waar we nu met zijn allen proberen uit te komen. Dat geven we met zijn allen toe, mogen we constateren denk ik. Neemt niet weg dat er vervolgstappen die nu geplaatst moeten worden, oké we proberen een verbeterde onderhandelingspositie te krijgen met de twee partijen. Maar we weten precies waar we aan toe zijn, inclusief risico's. Dus ik weet niet waar de heer Kok het over heeft als hij praat over risico's, over geld, bedenk het maar. Het zijn vage bewoordingen die in mijn optiek kant noch wal raken. Zowel wat risico's betreft als wat geldbedragen betreft. Mijn vraag eigenlijk is,

als we praten over drijfzand problemen, als we steeds verder risico's vergroten en drijfzand in lopen, waar heeft meneer Kok het dan over?

De heer **Kok** (VVD): Dan heeft de heer Kok het erover dat het risico al groter wordt en dat de verliezen alleen maar toe zullen nemen. Ik voorspel u dat die verliezen, dat de tekorten, ook op termijn, bij alternatief 1, 2 en 3 op zullen lopen.

De heer **Horsthuis** (Lijst Horsthuis): Mag ik nog één vraag stellen voorzitter?

Eigenlijk stel ik hem aan het college, ik zou graag van het college een antwoord willen om dit te weerleggen. Waarom inderdaad optie 1 goedkoper is bijvoorbeeld als 4 inclusief, want ik denk dat we daar klaarheid van zaken in moeten krijgen. Dit zijn alleen maar vage verhalen die ik niet begrijp van de VVD.

De **Voorzitter**: De heer Kok was u klaar met u betoog? Gaat u verder.

De heer **Kok** (VVD): Had ik een tijdsbeperking?

De **Voorzitter**: Nou ja, we hebben wel een vaste eindtijd, gaat u snel verder.

De heer **Kok** (VVD): Er is net al even over gesproken, ik moet even iets recht zetten. Er wordt gesproken over een brief van de heer Kamp van de VVD, minister van Economische zaken, dat wordt aangeduid als de warmtebrief. Die brief gaat over duurzaamheid en in die brief worden een heleboel uitspraken gedaan over duurzaamheid en dat we daar allemaal voorstander van zijn. En geen misverstand: ook wij, VVD Hengelo, is voorstander van ontwikkeling van duurzaamheid. Ik refereer even aan die brief, waar u het over heeft, want als u uitsluitend duidt over de passage 'Kamp belooft duurzaam hout voor bijstoken elektriciteitscentrales', ja, dat staat in de brief. Ook het woord warmtenet komt één keer in die brief voor. Ik wil u erop wijzen dat die brief en het beleid en de visie van wat Kamp daarmee uitstraalt uitsluitend gefocust is op windenergie. Ik heb contact gehad met het ministerie van economische zaken en hun onderliggende toon is: het is windenergie. Dat stellen zij voor als je recht op de man af vraagt, maar dat mag ik van anderen niet hardop zeggen. Toen ik begon over warmtenetten begon iedereen te zuchten en te kreunen, dus wat dat aangaat houd ik me vast aan de kop die ik in Trouw las veertien dagen geleden.

De heer **Van Grouw** (SP): Met wat hulp van mijn buurman, want die kon sneller

tellen, die had het al geteld. Die kent die brief vrij goed, misschien moet meneer Kok ook nog even kijken of hij de goede brief te pakken heeft. Een uitspraak triggerde mij: 'Warmtenet komt er een keer in voor'. Meneer Alkema heeft ze net geteld en die komt tot zestig. Ik had een enorm aantal in die brief. Die brief is 28 pagina's. 'De warmtevisie' heet 'ie en hij is van 2 april 2015. We hebben het over dezelfde brief, dan moet u hem iets beter gaan lezen, want als u één keer het woordje warmtenet bent tegen gekomen en wij enige tientallen keren, dan zit daar in ieder geval enig verschil in.

De heer **Kok** (VVD): Maar dan heeft u ook gelezen, want daar ben ik blij om dat we over dezelfde brief praten, dat de essentie van de brief gaat over windenergie. Het beleid vanuit economische zaken is ook gebaseerd op de windenergie en de ontwikkeling daarvan.

Ik ga even door naar de alternatieven. Zoals gezegd ons uitgangspunt zou zijn alternatief 4. Vorige keer, tijdens onze eerste bijeenkomst heb ik al gezegd: eigenlijk zitten wij tussen 3 en 4 in. Mogelijkheid van een alternatief van 3, dat verder uitbreiden, daar zie ik mogelijkheden toe. Ik ben ook blij dat sommige fracties dat mede ondersteunen. Ik wil ook nog even in de eerste plaats een compliment aan het technisch beraad van gisteren geven. We hebben gisteren in de leeskamer bijeen gezeten, daar kwamen een aantal goede technische zaken nog naar voren. Daarbij wil ik ook opmerken dat ik toch ben geschrokken over het onderwerp dat toen ter sprake kwam over de tegenvallers die zich kunnen voordoen. Er werd al even gesproken. Niet iedereen die hier aanwezig is was gisteravond ook in de leeskamer aanwezig. Ik kan u vertellen, er werd gesproken over de overeenkomst die met Akzo Nobel moet worden gemaakt, de afspraken met Twence, als verlengstuk van Akzo Nobel. Het vertrek eventueel van Siemens uit Hengelo, er is een rijtje genoemd van.....

De heer **Ten Barge** (D66): Voorzitter daar kun je ook het ontploffen van de wereld bij opnemen, nu gaat meneer Kok er allemaal dingen bij halen die volstrekt irrelevant zijn voor het hele verhaal.

De heer **Kok** (VVD): Ik verzin dit niet, dit zijn zaken die gisteravond aan de orde geweest. Er zaten enkele mensen bij die ook in deze zaal zitten, ik heb ze niet op tafel gelegd, ze kwamen op tafel.

De heer **Ten Barge** (D66): Ik was daar zelf bij en als dit eruit gehaald wordt, dan wordt het volledig uit de context gehaald.

De heer **Kok** (VVD): U mag dat zo zien, ik vind het heel reëel als je met een project bezig bent en je ziet een vaststelling van zo'n belangrijke zaak, met zulke belangrijke handtekeningen die straks gezet moeten worden. Als je hier zo over heen wandelt: mijn zegen heeft u, ik heb daar een probleem mee. Kort samengevat. De fractie komt de mening ophalen, de fractie van de VVD is van mening, leg dan het accent op verdere bestudering van uitwerking van alternatief 3, dank u.

De **Voorzitter**: Dank u wel. Heb ik dan iedereen gehad? Dat is het geval.

De heer **Horsthuis** (Lijst Horsthuis): Voorzitter, ik meen straks begrepen te hebben dat de VVD zei, we gaan eigenlijk voor 3 maar we realiseren ons dat dat niet helemaal reëel is, dus we kiezen iets anders. En nu vragen ze weer uitwerking van optie 3, stekker eruit?

De heer **Kok** (VVD): Nee, dan heeft u het niet goed begrepen. Het ultieme standpunt van de VVD is alternatief 4, daar zullen wij de enige in zijn dus dat zal geen meerderheid halen. Dus zeggen wij, dan sluiten we aan bij wat de SP en de PvdA hebben gezegd, ga verder met uitwerking van alternatief 3.

De heer **Hollander** (PvdA): Even correctie; de PvdA heeft niet gepleit voor verdere uitwerking van optie 3.

De heer **Van Grouw** (SP): Dan ook een correctie. Wij hebben wel gepleit voor een verdere uitwerking van optie 3 maar ook gezegd dat het voorkeursscenario optie 1 is.

De **Voorzitter**: Wie wil hier nog meer op reageren? Goed, dan gaan we naar het college, hoe het deze input mee gaat nemen. De heer Elferink!

Wethouder **Elferink**: Dank u wel voorzitter. Ik wil ten eerste de aanwezige fracties vanavond, maar ook twee weken geleden, danken voor de inhoudelijke inbreng, de betrokkenheid bij het project en ook de duidelijke mening die hier vanavond geventileerd is. Dat werkt in het vervolgproces dat gaat lopen de komende weken bevorderlijk en ook richting de besluitvorming van juni. De voorgenomen besluitvorming van juni dit jaar. Daarmee zeg ik tegelijkertijd dat alles wat tot op heden besproken is, ook achter gesloten deuren, allemaal te zijner tijd openbaar gemaakt wordt. Dus we gaan dan ook het finale debat en ook de finale besluitvorming en afweging, gewoon in openbaarheid, in volle openbaarheid, met elkaar voeren. Zodat u de controlerende taak goed kunt vervullen en wij ook in alle transparantie

en openheid verantwoording kunnen afleggen over datgene wat wij de afgelopen periode hebben gedaan. Goed, u weet dat nu in beslotenheid al, maar in openbaarheid zal het ook allemaal aan de orde komen. Dat op voorhand. Ik denk dat het goed is dat ik ook op voorhand zeg dat Jan Eshuis, onze gemeentesecretaris en ook deelnemer aan het onderhandelsteam, na mijn korte terugkoppeling aan het einde van de vergadering of aan het einde van deze termijn vanavond ook een soort samenvatting geeft op welke wijze het onderhandelsteam de vervolgesprekken - die vinden volgende week plaats - met Alliander en Ennatuurlijk wil ingaan. Ook gehoord de input die u vanavond en twee weken geleden heeft gegeven, zodat u ook al van ons, eigenlijk vanavond meekrijgt wat wij als opbrengst zien en hoe wij reageren op het eerste bod van Alliander en Ennatuurlijk. Dat willen we zo dadelijk ook al richting u terugleggen.

De **Voorzitter**: Als daar behoefte aan is, niet al te lang want we hebben een vaste eindtijd. De heer Horsthuis heeft een vraag.

De heer **Horsthuis** (Lijst Horsthuis): Ik heb een verhelderende vraag. Die gesprekken met Alliander en Ennatuurlijk, is dat een drie partijen gesprek of eerst met de één, dan met de ander?

Wethouder **Elferink**: Het is een drie-gesprek. Er vindt eerst een ambtelijk, een onderhandelingssteam is samengesteld, en dan hebben we een stuurgroepvergadering. Daar ben ik zelf bestuurlijk bij en Mariska ten Heuw is ook aanwezig. Dan is het de bedoeling dat we het met elkaar gaan uitonderhandelen.

Dan, als het gaat om de richting die uw raad meegeeft. Het merendeel van de fracties geeft duidelijk aan dat op voorhand optie 1 de voorkeur heeft, dus dat is helder. Dat heeft ook de voorkeur van ons college. Tegelijkertijd beseffen wij dat optie 3 ook een optie is, maar dan nadrukkelijk een terugval optie. Als optie 1 niet lukt en voor ons niet acceptabel is, dan hebben we optie 3 als terugval optie, dus ook in die volgorde. Daarmee zeg ik ook dat ook het afronden van de onderhandelingen zal ook niet zo'n heel lange periode overheen gaan, dat is de insteek in ieder geval van de betrokken partijen. We willen dat de komende twee, drie weken afronden. Dat betekent dat wij op dit moment, we zouden het misschien wel willen, maar we kunnen het gewoon niet, om ook nu nog een keer variant 3, de houtkachel nog weer verder uit te werken en door te exerceren. We moeten alle tijd en energie en ook alle warmte die we tot onze beschikking hebben, in fysieke zin, moeten we echt

besteden aan het uitonderhandelen van optie 1. Het is niet alleen die onderhandeling, het is ook voorbereiding, aanleg backbone, het binnenhalen van de subsidies, dus er moet nog gigantisch veel gebeuren om het voorkeursscenario, optie 1, daadwerkelijk te gaan realiseren.

De heer **Evers** (GroenLinks): Zoals ik net al zei ben ik het eens met het idee om optie 3 nu niet verder helemaal uit te werken, maar ik begrijp dan niet helemaal wat u dan bedoelt met 'dat is onze terugval optie'. Als je niet precies weet hoe die in elkaar steekt, hoe weet je dan wanneer optie 1 niet goed genoeg is om terug te vallen op optie 3?

Wethouder **Elferink**: Als optie 1, om wat voor reden dan ook afvalt - wij hopen en verwachten het niet, maar goed, zekerheid hebben we niet - dan is optie 3, gelet op de risico inschatting, financieel perspectief en ook de effecten op duurzaamheid, het meest redelijke alternatief, zoals wij dat ook inschatten. De exacte doorexercitie, en dat heeft ook weer te maken met het risico van die houtkachel variant, die kennen wij op dit moment ook nog niet. Dat zal ook allemaal nog door ge-engineerd, doorgeëxerceerd moeten worden, en daarmee zeg ik ook wat de reden is waarom ook bij het college op dit moment een voorkeur is voor variant 1. Dat staat ook in de tabel, dat is de hele afweging van financiële gevolgen, de risico's, de effecten op duurzaamheid en neveneffecten. Met name het effect op het risicoprofiel, we hebben te maken met risico's, ook in die ontwikkel BV. Maar op het moment dat die ontwikkel BV achter de rug is en de backbone is aangelegd, in een periode van twee jaar zou dat gerealiseerd moeten zijn, dan hebben we die risico's ook achter de rug. Dan hebben we nog wel een risico van 5% in twee BV's waar we in zitten, maar dat zijn gezonde bedrijven. Daar hebben we dan 5% deelname in, 5% risico. Dus het risicoprofiel is opeens substantieel minder geworden dan die 22% of 20% die we bij elkaar opgeteld in onze financiële huishouding van de gemeente hebben.

De **Voorzitter**: Volgens mij gaat u nu niet helemaal op de vraag in van de heer Evers.

De heer **Evers** (GroenLinks): Ja impliciet wel, je hebt dan optie 3 met de cijfers die je nu hebt achter de hand, beter heb je niet.

De heer **Horsthuis** (Lijst Horsthuis): Ik heb een variant op die vraag, eigenlijk heel concreet. Hoe schat u de onderhandelingsresultaten in? Ik kan het ook anders formuleren. Is het onderhandelingsresultaat, de voorstellen zoals die nu op tafel liggen

zijn die al acceptabel, als ik praat over grenzen zoals Groen Links die voorstelt wat nu op tafel ligt is onacceptabel en we gaan voor optie 3 of zeg je van nou ... De vraag lijkt me wel duidelijk, dat is eigenlijk mijn vraag.

Wethouder Elferink: We komen zo meteen op, dat zal de gemeentesecretaris doen, hoe wij willen reageren en ook denken dat er nog uit te halen valt, hoe wij dat inschatten. Daar komen we zo dadelijk op terug, op de verschillende onderdelen.

Hiermee zeggen wij ook en ik hoor ook geen enkele fractie dat zeggen, dat optie 2 ook nog een alternatief is. Nadrukkelijk geeft het college aan dat als optie 2, dus doorgaan met Warmtenet maar dan helemaal, 100% zelfstandig, dat was nog wel een optie bij het raadsbesluit van juni 2015. Zo stond het ook in het raadsvoorstel, als BV vorming niet lukt, dan kunnen we ook nog overwegen om zelfstandig verder te gaan, dat is wat betreft het college geen route. Dat willen we niet. Dat heeft dus ook alles te maken met het risicoprofiel en ook met de doelstelling om het over te dragen aan marktpartijen om het risicoprofiel substantieel lager te maken. Dat over de risico's.

Er werd nog een vraag gesteld: risico scenario 3, is dat hetzelfde gebleven? Ja dat is het wel, als je het hebt over het risico dat we nu lopen met BV vorming, ontwikkel BV, dan ben je daar binnen anderhalf, twee jaar, als dat succesvol verloopt, van af. Maar bijvoorbeeld de hout gestookte kachel variant, dat loopt in lengte van jaren verder. Er zal altijd weer wat gebeuren en dan sta je voor 100% aan de lat. Dat heeft alles te maken ook met de afweging waarom ook het college de voorkeur heeft voor scenario 1.

Dan de vraag over zekerheid van de subsidies. Die 2,1 miljoen, die wij mogelijk nog als extra dekking kunnen gebruiken, dat is de subsidie van de provincie, netto anderhalf miljoen. En 6 ton van de Europese subsidie, die krijgen we alleen maar als we de backbone aanleggen. Die BOWEN subsidie, daarvoor geldt dat die 6 ton die is beschikt, dat we die krijgen op het moment dat wij vóór 28 oktober dit jaar opdracht hebben gegeven om de backbone aan te leggen. Dat is nog steeds het tijdpad waar we in zitten. We hebben anderhalf jaar geleden verlenging gekregen met een jaar, dus hebben we een jaar meer de tijd gekregen om de backbone aan te leggen. Bij dat gesprek was ik ook zelf aanwezig met de betrokken ambtenaar van de Europese Unie om verzekerd te krijgen; a) dat wij meer tijd krijgen om de backbone aan te leggen en daarmee ook de garantie behouden dat wij die 6 ton subsidie krijgen, dat is geregeld. Ik kan ook zeggen dat de Europese Unie ook niet zozeer zitten op dat

we voor een bepaalde datum het gerealiseerd dienen te hebben. Maar die zitten echt te kijken of dit soort projecten daadwerkelijk van de grond komen. Er zijn ook in Europa waar zij subsidies aan verlenen, heel veel plannen, heel veel ideeën, heel veel visies maar realisatie in de praktijk zien zij nog onvoldoende. Dat over die 6 ton BOWEN subsidie, dat is gewoon concreet afgesproken. Maar we moeten het wel doen voor 28 oktober, de opdracht verlenen, dat houden we in de gaten. Die anderhalf miljoen netto van de provincie, daar vinden op dit moment volop ambtelijke gesprekken over plaats. Ambtelijk en ook bestuurlijk is de provincie heel nauw betrokken bij dit project en de aanleg van de backbone, maar 100% zeker is het niet. Dat is het alleen als de handtekening gezet is. Veel meer dan ook in de notities staat over de kans dat we die anderhalf miljoen netto van de provincie, dat die achtergestelde geldlening omgezet wordt in een bedrag om niet, veel meer zekerheid dan dat kan ik op dit moment ook niet geven. Ik zal ook pas zeggen dat het helemaal zeker is als ik de handtekening heb gezien onder een brief van Gedeputeerde Staten. We werken er wel met alle energie aan om dat ook binnen te halen.

Dan werd nog een vraag gesteld over het afschrijven, de boekwaarde, het boekverlies wat je moet nemen en kan het niet gefaseerd afgeschreven worden? Dat kan niet, met name alles wat gekoppeld is aan die backbone zullen we in één keer moeten afschrijven. Er zitten nog onderdelen bij, de stand alone projecten en dat zijn we op dit moment wel aan het bekijken of wij dat wel, ook in overleg met Alliander en Ennatuurlijk, gefaseerd kunnen afschrijven. Dat is niet direct gekoppeld aan de backbone, dat staat er los van. We zijn dus wel aan het bekijken of we mogelijk die onderdelen gefaseerd kunnen afschrijven.

De heer Evers (GroenLinks): Welke orde van grootte bedragen hebben we het dan over?

Wethouder Elferink: Drie en een half miljoen en het zwembad is er al uit.

De heer Ten Barge (D66): Ik ben benieuwd naar de SP en er was nog een andere partij die had het ook over gefaseerd afschrijven bij optie 3. Of dat nog invloed heeft op de keuze?

De Voorzitter: Aan wie gaat u nu een vraag stellen? Dat gaan we niet doen, de wethouder is aan het woord. Het is de termijn van de wethouder, dus u mag een vraag stellen aan de wethouder.

Wethouder **Elferink**: Dan werd er nog een opmerking gemaakt over die brief van minister Kamp. Compliment aan de heer Alkema om dat zo snel op te zoeken. Dat doen wij u niet na. Maar er wordt inderdaad heel nadrukkelijk gesproken over Nederland moet inzetten op windenergie, zonne-energie en ook het benutten van industriële restwarmte. Dus op het moment dat u al meer dan 60 keer het woord warmtenet ziet moet u ook nog even zoeken op industriële restwarmte en dan gaat het over de 100 misschien. Daar gaan we nadrukkelijk op inzetten, we zijn ook zelf op het Ministerie van Economische Zaken geweest om de *green deal* te bespreken. Die ligt er al in concept, we hebben het gesprek daar al gehad. In principe is er een datum geprikt om de *green deal* te ondertekenen, in mei moet dat gebeuren. Dat is niet voor niks dat dat gebeurt.

De heer **Spenkelink** (BurgerBelangen): In mijn beleving heeft de financiële man de vorige keer gezegd dat het bij project 1 wel gefaseerd af konden schrijven.

Wethouder **Ten Heuw**: Volgens mij stonden toen op de sheet twee opties waarbij wij hebben aangegeven onze voorkeur zou hebben om activa gefaseerd af te schrijven waar direct ook de voetnoot bij stond dat Ennatuurlijk en Alliander om hun moverende redenen die optie niet aanvaardbaar vonden. Dus het is wel een optie geweest die wij met hen hebben besproken maar die door Ennatuurlijk en Alliander als niet realistisch werden gezien. In ieder geval niet als het activa betreft die direct met die backbone verbonden zijn. Vandaar dat we nu nog kijken naar de activa die niet direct op die backbone worden aangesloten, zoals Eaton en Gezondheidspark om te kijken of die activa gefaseerd eventueel kunnen worden afgeschreven, dat is wat we nu bezien.

De heer **Ten Barge** (D66): Ik vroeg me ook af of de heer Kok van de VVD ook met een andere Economische Zaken heeft gesproken, want ik vind het wel bijzonder in ieder geval.

De **Voorzitter**: En de vraag is of de wethouder dat weet?

Wethouder **Elferink**: Ik weet niet alles wat de heer Kok allemaal weet, dat zeg ik hem niet na.

De **Voorzitter**: Gaat u verder met uw betoog.

Wethouder **Elferink**: Dat was mijn betoog, ik hoor graag of ik nog punten heb gemist. In

ieder geval bieden wij nu aan om te laten weten hoe wij.....

De heer **Van Grouw** (SP): (interruptie) Voorzitter! Wij hadden nog, want u rondt af, maar wij hadden met een aantal fracties hier nog even wat discussie over wat stond nou eigenlijk in die laatste memo over de risico's bij optie 1 en optie 3. Die haalden wij door elkaar en u heeft hem voor u liggen.

Wethouder **Elferink**: Ik heb hem hier voor me liggen en in de tabel bij risico's staat aanleg backbone risico anderhalf miljoen dat is die 10% van die 15 miljoen, als het is aangelegd dan zijn we er vanaf en dan weten we hoe het uitpakt. Zelfstandig door exploiteren met de hout kachels wordt het risico becijferd op 0,6 miljoen en dat stond er de vorige keer ook in, dat is dus ongewijzigd.

Dan heb ik tot slot nog het aanbod en dat willen we ook nu ook graag doen om te laten weten met de opbrengst van uw fracties, hoe wij denken voornemens te zijn om het tegenvoorstel te doen en dat volgende week ook in eerste instantie voor te leggen aan Ennatuurlijk en Alliander. Dat heeft onze gemeente secretaris voorbereid en die neemt u graag mee daarin.

De **Voorzitter**: Is daar behoefte aan? Ja, daar is behoefte aan. Kunt u dat kort doen Het wordt een presentatie?

De heer **Eshuis** (directeur): Ja, ik moet dus hard praten zodat het ook op papier straks te lezen is.

Dan hier (wijst op de presentatie) de ontwikkel BV, de transport BV en de leverings- BV.

Dat is eigenlijk het plaatje zoals ik het ook twee weken geleden heb gepresenteerd. Hier (wijst op de presentatie) het staatje van 95 tot 5. 5% gemeente, en hier (wijst op de presentatie) een staatje van 90 tot 5.

Dit is eigenlijk, er werd net gevraagd onderhandelen jullie met alle partijen? Ja, maar we kijken naar die twee: jullie zijn de partijen en jullie regelen dit. Dat doe je maar goed en hoe je dat met elkaar doet kan ons wel wat schelen maar...

Hier zit die 4 euro per gigajoule. We betalen viereneenhalf miljoen voor die... en we kregen nog 1 euro voor het hele net. Dat is het verhaal zoals we het de vorige keer hadden. Dat betekent dat hier een situatie ontstond dat wij 14,8 miljoen hadden in de directiebegroting 13 miljoen dekking en een tekort van 1,8.

Dat is eigenlijk het aanbod dat er ligt. Jullie vraag, we willen en de afgelopen periode hebben we ambtelijk overleg gevoerd met de partijen en al een beetje afgetast wat ligt er. Het bod van hen, dat kennen jullie en wat wij

nu formeel gaan doen en dat zal morgen denk ik gebeuren, is dat we een tegenbod gaan uitbrengen en dat willen we gaan bespreken. Daarin zullen we kijken naar hier (wijst op de presentatie) een ander percentage, hoe zij hun eigen percentage verdelen maakt ons niet zoveel uit maar uit de gesprekken komt naar voren dat 65-35 haalbaar moet zijn. We zien hier (wijst op de presentatie) dat Alliander daarin wel een wat groter percentage wil nemen. Wat wij ook zeggen is dat wij dit (wijst op de presentatie) verhaal niet meer willen zien, dat moet echt nul worden. Dat betekent feitelijk hier (wijst op de presentatie) een situatie moet ontstaan dat die 14,8, want dat is de begroting, daar komen we ook niet aan. Dat die nog steeds gedekt blijft. Dat betekent dus dat de opbrengsten van die 13 miljoen omhoog moet en daar zat ook die viereenhalf in. Dus of zij nu 1,8 gaan betalen hier voor het net of viereneenhalf hier (wijst op de presentatie) dit verdelen 0,9, zoek het uit. Dus dit is het bod dat wij nu neerleggen richting beide partijen. Als zij aan deze (wijst op de presentatie) knop gaan draaien, of zeggen we gaan hier (wijst op de presentatie) met percentages anders werken, daarvoor hebben we deze partijen uitgenodigd om hun ervaring en kennis in te brengen. Hierbij heb je ook dat de prikkel hier (wijst op presentatie) wat beter wordt. En wanneer wordt het voor hun nou aanvaardbaar om hier (wijst naar presentatie) een kleiner percentage te nemen, dat heeft te maken met dat in die opbrengsten, dat zijn bijna allemaal subsidies en die zijn niet beïnvloedbaar door de andere partijen. Dus hebben wij gezegd, die halen wij er uit. Dus hier (wijst op presentatie) dat wij die subsidies verkrijgen daarvoor staat de gemeente garant. Wat we voor de rest zeggen is ja wij moeten en dat heb ik net aangegeven een dek noord aanleggen en daar zien zij wel risico's waarin wij zelf moeten regelen dat dat ook in het bestemmingsplan past. Zij zeggen wij houden rekening in onze exploitatie met een standaard dek, wordt die dek nou duurder doordat veel ondergronds moet, dat kunnen wij niet beïnvloeden dus dat zijn zaken daar is de gemeente de publieke partij, dat risico willen wij dan ook dat dat bij jullie blijft. Wat ook nog een probleem is: stel nou dat de bodem zwaar verontreinigd is, wij zijn zeg maar de bevoegde instantie daarin, dan gaan we onszelf controleren, dat risico blijft bij jullie. Daarin zitten in de totale begroting nogal wat bedragen waarvan we zeggen daar kunnen we het risico voor een deel ook mee oppakken, dan zeggen wij dan halen we die ook uit de begroting want als we het risico lopen willen we ook als het meevalt ook aan de goede kant van de lijn zitten. Dus dat

betekent wel dat we er een aantal risico's uithalen en dat alleen maar deze (wijst op presentatie) begroting daarin overblijft en dat je daarin een gezamenlijk risico loopt van 65-35. Gaat nou die 1,8 eraf dan komen we eigenlijk ook hier (wijst op presentatie) richting die 13 miljoen dat zou ook betekenen dat we niet met een apart krediet zouden hoeven komen. Als dat hoger is, is dat nog steeds wel het geval. We moeten hoe dan ook terug naar de raad.

De Voorzitter: Ja, ik zie een vraag bij de heer Horsthuis.

De heer Horsthuis (Lijst Horsthuis): U hebt het over risico bij bijvoorbeeld bodemverontreiniging blijft: bij jullie, wie spreekt dat uit, spreekt de gemeente dat uit of spreken die partijen dat uit? Met andere woorden blijft het bij de gemeente Hengelo of...?

De heer Eshuis (directeur): Dat blijft bij ons

De heer Horsthuis (Lijst Horsthuis): Een andere vraag, de verhouding van percentages in hoeverre zou het haalbaar zijn gezien de verdien capaciteit in de komende jaren? Hetzelfde geldt voor die 1,8 miljoen, tenminste als ik het goed begrijp. Jongens laat ze het zelf uitzoeken hoe ze het willen verdelen, maar ze zullen allebei, ook met elkaar proberen hun eigen verdien capaciteit, hun eigen verdienmodel in de lucht te houden en zullen ze zeggen; jongens linksom of rechtsom we zullen ons geld moeten kunnen verdienen. Hoe schat u dat in? Met andere woorden, ik begrijp dat u deze eisen stelt en ik had er nog een vraag over straks na de eerste termijn, maar die zijn eigenlijk beantwoord maar hoe is de realistische waarde van wat u nu schetst wat betreft de partijen wat die straks moeten gaan verdienen.

De heer Eshuis (directeur): De realistische waarde is het bod dat er nu ligt, dus het blauwe wat ik net getekend heb is zeg maar de realistische waarde. Wat we wel zien is dat die percentages bespreekbaar zijn op het moment dat er die zaken uit zijn waarvan zij zeggen, daar hebben we ook geen vat op. Als er morgen die BOWEN subsidie van 6 ton niet komt, ja daar kunnen wij niks aan doen, jullie regelen het. Hier (wijst naar presentatie) zitten ook veel technische kosten in, daar zijn juist Alliander en Ennatuurlijk partijen die het veel beter kunnen dan dat wij dat kunnen. We willen triggeren om hier dat geld uit te halen en daar zijn zij ook toe bereid; dat hebben we twee weken geleden ook besproken. Op het moment dat je hier (wijst naar presentatie) aan de knoppen gaat

draaien dan wordt hier (wijst naar presentatie) natuurlijk de speelruimte minder. Dus je hebt best kans dat ze zeggen dit is wel aanvaardbaar maar dan laten we wel die (wijst op presentatie) staan. Maar dat gaat wel betekenen dat dit (wijst op presentatie) percentage ook gaat gelden over die 1,8.

De **Voorzitter**: De heer Horsthuis nog een vraag.

De heer **Horsthuis** (Lijst Horsthuis): U zegt inderdaad 14,8 zijn de kosten 13 miljoen zijn opbrengsten en als daar niet aan gesleuteld wordt zijn die 1,8 miljoen een risico, dat zeg ik toch correct? Eigenlijk zeg ik die 1,8 miljoen is een kostenpost.

De heer **Eshuis** (directeur): De 1,8 is het tekort en het risico was die 10% op de totale begroting.

De heer **Horsthuis** (Lijst Horsthuis): Dus die 1,8 miljoen doet u er sowieso bij als dit niet wijzigt

De heer **Eshuis** (directeur): Dat was de directiebegroting zoals die er lag, dat is het bod dat op tafel ligt van deze twee partijen.

De heer **Horsthuis** (Lijst Horsthuis): Ja maar u noemt het woord risico, ik zeg gewoon het is een kostenpost want als die 14,8 miljoen in de lucht blijft en dat is uw stelling daar kun je niet aan sleutelen en die 13 miljoen blijft ook hetzelfde, dan kost het dus 1,8 miljoen.

De heer **Eshuis** (directeur): Dat betekent dat deze twee bedragen (wijst op presentatie) omhoog zouden moeten omdat daar dan weer ruimte gaat ontstaan omdat hier in hun verdienmodel, in hun exploitatie voor de komende 30 jaar, daar zullen zij dit verschil terug moeten verdienen. Of dat nou via deze kant komt of via de andere kant, er moet dekking komen in dit ontwikkelbedrijf. Dus die 13 miljoen gaan dan feitelijk omhoog, er komen meer opbrengsten binnen.

De **Voorzitter**: Ik zag eerst nog de heer Spenkelink.

De heer **Spenkelink** (BurgerBelangen): Stel dat dat voorstel geaccepteerd wordt, heb je dan een idee wat dan de totale waarde zou worden wat we af zouden moeten boeken, als we dan ook meenemen het verhaal dat we bepaalde dingen gefaseerd afschrijven?

De heer **Eshuis** (directeur): Wat het effect hiervan is, als je sec hier naar kijkt en het feit dat we bijvoorbeeld het Twentebad er al

uit hebben gehaald, dat zit niet meer in de bieding, dus die 6 ton gaat er ook uit. Dat betekent dat de afboeking die we tot nu toe hadden van 10,9, die gaat naar 10,3.

Stel nou dat de dekking wel komt vanuit de BOWEN subsidie en de dekking vanuit de lening dat die wordt kwijtgescholden, dan wordt het nog eens 2,1 miljoen minder, die gaat er af. En stel dat de situatie zou zijn dat we de drie en een half van die stand alones eruit zouden kunnen halen, dan gaat die toch wel langer door leven in de tijd. Dat is wel een veel gunstiger verhaal dan het *worst case scenario*, ik houd welbewust even een slag om de arm, want het is dus 10,3 in dit verhaal.

De **Voorzitter**: Ik wil heel even 2 minuten schorsen om een natuurramp te voorkomen, dus dan gaan we daarna verder.

SCHORSING

De **Voorzitter**: Als iedereen zijn plaats wel wil innemen dan heropen ik de vergadering en dan gaan we verder met de heer Eshuis.

Maar eerst een vraag van de heer Ten Barge

De heer **Ten Barge** (D66): Misschien ben ik een beetje voorbarig omdat het nog komt maar ik was wel benieuwd welke marges worden nu aangehouden als onderhandeling, wat zijn de marges?

De heer **Eshuis** (directeur): Ja, het is natuurlijk een beetje de vraag hoe ze hierop reageren, wat wij nu aangeven is de andere kant. Beter dan dit zal het dan niet worden. Je legt het op tafel en de waarheid zal wel ergens in het midden liggen en dat betekent wanneer je aan deze knop gaat draaien, in hoeverre ga je dan aan de andere knop draaien. Wat ik constateer en dat werd vanochtend in het college ook bevestigd, is dat het college duidelijk ziet dat dit wel de grootste wens is. Liever die (wijst op presentatie) nog omlaag dan zoveel mogelijk die risico's buiten de deur te zetten.

De heer **Horsthuis** (Lijst Horsthuis): In hoeverre is het haalbaar hebben jullie dit ambtelijk onderzocht is het al voorgekauwd eventueel, gedeeltelijk? Hebben jullie daar al een gevoel bij, dat je dit durft te zeggen?

De heer **Eshuis** (directeur): Anders had ik het niet gedaan.

De **Voorzitter**: Het antwoord is 'ja'.

De heer **Eshuis** (directeur): De vraag wat moet je afboeken? Die 10,9 miljoen hadden we, 6 ton gaat eraf. Blijft er 10,3 staan, die

BOWEN subsidies waar nog geen rekening mee gehouden hebben, in al die plaatjes niet, maar die is niet haalbaar als we over gaan naar houtkachels, dan valt die weg. Dus die gaat er alleen af bij de backbone naar 8,2. De drie en een half bij de stations die blijven langjarig staan en de lening plus provincie. Dan lijkt het me dat je moet afboeken op 4,7. Als het scenario gunstig is.

De heer **Spengelink** (BurgerBelangen): Ik heb een opmerking dat het voor de balans en zo er in ieder geval beter uit ziet, dit plaatje.

De heer **Eshuis** (directeur): Ja, maar even oppassen, want dat betekent ook dat een aantal dingen op je weerstandsvermogen blijven staan.

De **Voorzitter**: Mensen, ik zou u willen vragen dat er één tegelijk aan het woord is en niet allemaal door elkaar. De heer Eshuis.

De heer **Eshuis** (directeur): Hier (wijst op presentatie) betekent het dat het ook nog effect heeft op het weerstandsvermogen. Je moet het wel nader uitwerken hoe het precies is. Maar in grove lijnen is dit het effect als je het over de eenmalige afboeking hebt.

De **Voorzitter**: De heer Evers heeft een vraag.

De heer **Evers** (GroenLinks): U gaf net al aan het belangrijkste is de verdeling van risicodraging en net probeerde de heer Horsthuis al even te voelen van waar komt deze stap nou vandaan, dit voorstel. Dan hoor ik van ja gevoel of zo, maar ja.

De heer **Eshuis** (directeur): Nee we hebben een gesprek gehad, we hebben met die drie partijen hebben we alles tot in detail besproken.

De heer **Evers** (GroenLinks): De huidige verdeling, maar niet de 65-35 toch, dat is het voorstel dat volgende week komt.

De heer **Eshuis** (directeur): In die zin is het ter verkenning al op tafel geweest.

De heer **Evers** (GroenLinks): Oké, dat had ik even gemist

De heer **Eshuis** (directeur): Het is ter verkenning op tafel geweest maar niet in een *packagedeal*.

De **Voorzitter**: Ik zou zo tot een afronding willen komen, de heer Eshuis is verder klaar?

Dan heeft de heer Elferink nog iets toe te voegen.

Wethouder **Elferink**: Ja, eigenlijk alleen een vraag ook richting de VVD fractie. Stel nu dat wij een plaatje zoals die nu voorligt afwegen tegen grofweg de alternatieven die er zijn; ik snap ook de voorkeur voor de alternatieven die de VVD fractie die uitspreekt, gelet op de hele voorgeschiedenis, de VVD fractie is daar ook consequent in. Als dit plaatje zo nu voorligt, de backbone realiseren en we slagen erin uiteindelijk om het rond te krijgen. Dus dat private partijen de backbone overnemen, dat wij kunnen participeren naar de toekomst toe in twee BV's naar de ontwikkelfase met 5% en we weten met de onderhandelingen misschien nog een iets voordeliger resultaat te bereiken, dat moet blijken. En het blijkt dat dat een optie is die financieel het beste is voor de gemeente, qua risicoprofielen op de langere termijn, want je bent van de risico's vrijwel af, je hebt ze overgedragen aan marktpartijen, je behaalt de duurzaamheidsvoordelen en het heeft niet een aantal ongewenste neveneffecten. Met andere woorden: alle energie die we de afgelopen 10 jaar hebben besteed aan het aanleggen van de backbone, dat is niet weggegooid als we opeens kiezen voor een houtkachel variant. Is de VVD fractie dan niet bereid om te overwegen om voor optie 1 te opteren?

De heer **Kok** (VVD): Dat is een heel interessante vraag, nu ik dit rijtje heb gezien denk ik van, zou ik persoonlijk willen zeggen, ik ga mijn hoed opeten op het moment dat het verlies maximaal 4,7 miljoen is. Dat wil ik toezeggen, dan ga ik mijn hoed opeten

De **Voorzitter**: Dit is allemaal besloten deze vergadering, gaat u verder, de heer Kok.

De heer **Kok** (VVD): Maar ik zeg er meteen bij, het is een hypothetische stelling waar ik absoluut niet in geloof.

Wethouder **Elferink**: Wat ik wel even wil corrigeren is die 4,7 miljoen, om ons niet rijk te rekenen, dat zou dan de eenmalige afboeking zijn en daarnaast hebben we nog een meerjarige afboeking. Als het ons lukt om een gedeelte van de assets buiten de eenmalige afschrijving te houden, dus de *stand alone*-variant, die 3,5 miljoen dan heb je nog wel te maken met de afboeking maar dan kun je dat faseren. Dus dan is het 4,7 miljoen in het meest gunstige scenario eenmalig plus nog wel een gefaseerde afschrijving van de *stand alone* projecten dus dat hoort erbij.

De heer **Kok** (VVD): Ik word uitgedaagd, dan daag ik u ook uit. Wat zou dan het maximale risico zijn in deze variant als ik dat

bij elkaar optel. Dus dat is die 4,7 miljoen plus de afboeking met alle gevolgen daarvan, wat is dan het maximale risico dat hengelo gaat lopen?

Wethouder **Elferink**: Als het ons lukt om de ontwikkel BV op 65% te krijgen dan is het gedurende de periode dat we de backbone aanleggen, is het voor het genoemde bedrag is het 65%, voor dat genoemde bedrag en na die fase is het 5% in gezonde bedrijven. Dan zijn wij niet meer hoofd, dan hebben we met gasprijzen allemaal, dan zijn we nog wel deels afhankelijk maar voor 5% en het is een gezond bedrijf. Dus dat ziet er wat dat betreft, dan hebben we het voornaamste doel het overdragen van het Warmtenet aan private organisaties, die daar geëquipeerd voor zijn, die daar verstand van hebben van die business, dat hebben we dan weten te bereiken. De vraag is, en daar mag nog rustig over nagedacht worden: als wij die kant op gaan en we hebben nu de eerste stappen gezet en ik hoop dat we nog wat stappen kunnen zetten, maar heb geen te hoge verwachtingen. Alles wat ons lukt valt alleen maar mee, of de VVD fractie alleen bereid is om te overwegen om niet alsnog voor optie 1 te kiezen.

De heer **Kok** (VVD): Ik neem dat mee, ik wil dat meenemen. Maar ik zeg er ook meteen bij: voor die 4,7 miljoen daar zal ik mijn hoed voor opeten, nee ik zeg erbij als u het maximale risico dat hengelo gaat lopen onder de 10 miljoen houdt, onder de 10 miljoen, dan ga ik mijn hoed opeten.

Wethouder **Elferink**: Nou wij gaan kijken de komende periode of we het bij elkaar kunnen brengen want uiteindelijk moeten we voor het algemeen belang van de gemeenschap een goed besluit nemen en we gaan kijken of we het bij elkaar kunnen brengen. Als het niet lukt, lukt het niet.

De heer **Kok** (VVD): De handschoen neem ik op, dat zeg ik toe.

De **Voorzitter**: Goed ik wil naar een afronding komen, we lopen al een beetje uit de tijd maar de heer Horsthuis heeft nog een heel dringende vraag.

De heer **Horsthuis** (Lijst Horsthuis): Ik wil de heer Kok verzoeken om op zoek te gaan naar eetbare hoeden.

De heer **Spengelink** (BurgerBelangen): Ik had een korte vraag hoe het college ons verder denkt te informeren over de onderhandelingen.

Wethouder **Elferink**: We hebben het twee keer over de sessie gehad en moeten nu afronden met de private partijen. De opbrengst daarvan, dat zal uiteindelijk vervat worden in een samenwerkings-overeenkomst, een soort raamovereenkomst. Die hebben we al, maar de variabelen, de bedragen, participatie percentages moeten ingekleurd worden. Ik kan me voorstellen dat wij hem afronden, de onderhandelingen dan gaan vervatten in een samenwerkings-overeenkomst en vervolgens met een raadsvoorstel, waarbij ook een financieel besluit aan de raad wordt gevraagd, voorleggend ter finale besluitvorming in juni.

De heer **Horsthuis** (Lijst Horsthuis): Eén vraag in het verlengde van wat de wethouder nu uitspreekt. Op het moment dat u de onderhandelingen gedaan hebt en u hebt het uitgewerkt komt de openbaarheid dan plotseling in beeld? Betekent dat als dat achter de rug is het besluit openbaar is?

Wethouder **Elferink**: Ja op een gegeven moment ronden wij het af, trekken een conclusie. Het college neemt het besluit en vanaf dat moment informeren we de raad en is alles openbaar.

De heer **Horsthuis** (Lijst Horsthuis): Op het moment dat de handtekening er staat mag het openbaar worden dus, dat hoor ik u zeggen.

De **Voorzitter**: Ja maar de raad besluit uiteindelijk over de openbaarheid van de stukken.

Wethouder **Elferink**: Wij zorgen er wel voor dat wij een soort overeenkomst hebben gesloten voor de tijd, waarbij partijen zich hebben gecommitteerd en onder voorbehoud van goedkeuring. Dan zal het naar de raad gaan. Onder voorbehoud van goedkeuring van de raad sluiten wij de deal en dan hebben we altijd een voorbehoud nog gemaakt en de raad zal de finale klap in juni er op geven. Onze gemeentesecretaris heeft nog een aanvulling.

De heer **Eshuis** (directeur): Nog even voor de goede orde want dit is even de *outline* hoe het er financieel uit ziet. Ondertussen lopen we geen gevaar voor staatssteun, dat wordt nu uitgezocht: wat zijn fiscaal de beste oplossingen, hoe ziet het er dan uit in die constructie met de BV's, waar leg je nou precies dat risico neer. Maar dit is het uitgangspunt, daar zeg je ja tegen en die overeenkomsten vergt ook nog wel even werk om dat netjes bij te werken. Laat dat even helder zijn. Maar dit is denk ik het belangrijkste als het gaat om de uitkomst.

De **Voorzitter**: Goed dank u wel. Ja de heer Kok wil heel graag nog.

De heer **Kok** (VVD): In elk geval, ik ga ervan uit dat we geen tweede ronde doen maar ik had me nog wel voorbereid op een opmerking te maken over dat ook vanavond het woord gebruikers weer niet is gevallen, ik heb dat vorige keer al aangegeven, dat ook de VVD dat een belangrijk element vindt in het hele besluitvormingsproces en dat wij, uiteraard als liberale partij, ook wat dat betreft absoluut niet blij zijn met warmtenetten. Dan is er namelijk geen keus meer voor de consument, dus daar maken wij ons ook zorgen over. We willen hebben dat dit mee wordt genomen.

De **Voorzitter**: Ja dat hebt u gezegd, heel goed dank u wel. Dan wil ik tot een afronding komen dan moeten we, omdat we hier geheime verhandelingen hebben besproken, vragen of we dit geheim kunnen houden. Dus het verhandelde, is daar iemand tegen? Daar is niemand tegen. Dan is dat bij deze besloten en dan sluit ik daarbij deze vergadering.

De voorzitter sluit daarop, te 22.05 uur, de vergadering.

Constaterende dat er gedurende de ter visie legging van het verslag bij de griffier geen opmerkingen t.a.v. het verslag zijn gemaakt is deze nu definitief.

_____, voorzitter,

_____, griffier.